MEMO

Datum	:	23 oktober 2026
Aan	:	Kamer Sociaal
Van	:	Wethouder W. Punte-Zwart
Onderwerp	:	Beantwoording openstaande vragen Kamer Sociaal 19 oktober 2026 inzake Waardevolle speeltuinen en buurtpleinen

Aanleiding
Tijdens de behandeling van de raadsbrief over de bestuursopdracht Waardevolle Speeltuinen en Buurtpleinen op 19 oktober 2026 zijn diverse vragen gesteld over het beëindigen van het beheer van vier speeltuinen per 1 januari 2027, de onderliggende analyse, de gevolgen voor betrokken buurten en het vervolg van de bestuursopdracht. Door tijdgebrek konden niet alle vragen tijdens de vergadering worden beantwoord. Met deze memo worden deze openstaande vragen thematisch beantwoord.

1. Waarom stopt het beheer van vier speeltuinen?
De raad heeft bij de Zomernota 2025 (7 juli 2025) een structurele taakstelling vanaf 2028 € 500.000 vastgesteld voor het speeltuinwerk. In 2027 moet hiervan een eerste stap van € 250.000 worden gerealiseerd. In de toen aangenomen motie ‘Waardevolle en toekomstbestendige speeltuinen’ is onder andere opgedragen als uitgangspunt te hanteren dat het gaat om de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de speeltuinen, en niet puur om de kwantiteit. De opdracht gaat niet alleen over besparen, maar ook over het ontwikkelen van toekomstbestendige speel- en ontmoetingsvoorzieningen die aansluiten bij de behoeften van buurten. Daarbij hoort een kritische blik op de organisatie en governance, maar ook op de kwaliteit en spreiding van voorzieningen. Op sommige plekken kan een openbare speelplek passend zijn, op andere plekken juist een bredere ontwikkeling naar een buurtplein.

De analyse uit de bestuursopdracht en de houtskoolschets laten zien dat deze opgave niet binnen de huidige omvang, organisatie en kwaliteitskaders van het speeltuinwerk kan worden gerealiseerd. De analyse maakt daarbij duidelijk dat een besparing van deze omvang niet zonder gevolgen kan blijven voor het huidige netwerk van beheerde speeltuinen. In de technische sessie hebben we ook nadrukkelijk aangegeven dat deze bezuiniging gevolgen zou hebben voor locaties, gebruikers en buurten en dat dit pijn zou gaan doen. Het college heeft de verantwoordelijkheid om de vastgestelde opdracht zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Het college erkent dat de maatschappelijke gevolgen ingrijpend zijn. Daarom wordt per locatie zorgvuldig bekeken wat er mogelijk is.

Binnen de totale bezuinigingsopgave heeft de SES als zelfstandige stichting invulling gegeven aan de taakstelling voor 2027 door:
- het beheer van vier speeltuinen te beëindigen;
- het onderhoudsbudget voor de overige speeltuinen te beperken.

De SES is zelf verantwoordelijk voor de keuzes waarmee zij de verlaging van de subsidie binnen de geldende kaders opvangt.

De maatregelen voor 2027 vormen een eerste stap. Voor de periode vanaf 2028 zijn aanvullende keuzes nodig. Juist omdat wij zien welke impact dit heeft op bewoners, beheerders en huurders, willen wij dat zorgvuldig doen. We bezuinigen op het huidige organisatiemodel van het speeltuinwerk, niet op onze ambitie voor spelen, bewegen en ontmoeten in Enschede. Zie hiervoor ook de nota Bewegen, Spelen, Sporten, door de raad vastgesteld op 27 januari 2025. Mede daarom wordt de bestuursopdracht verlengd.

2. Waarom juist deze vier speeltuinen?
In de houtskoolschets zijn alle achttien speeltuinen beoordeeld aan de hand van één gezamenlijk afwegingskader. Daarbij is gekeken naar:

- gebruik en bereik;
- maatschappelijke waarde;
- functie voor de wijk;
- ontwikkelpotentie;
- samenwerking met partners;
- aanwezigheid van alternatieven in de omgeving.

Bij de beoordeling is nadrukkelijk niet alleen gekeken naar spelen, maar ook naar de bijdrage van speeltuinen aan ontmoeting, vrijwilligerswerk, sociale samenhang en buurtontwikkeling. Op basis van deze analyse zijn de speeltuinen ingedeeld in de categorieën groen, oranje en rood.

- Groen staat voor locaties waar behoud en verdere ontwikkeling het meest voor de hand liggen.
- Oranje staat voor locaties die om nadere uitwerking vragen.
- Rood staat voor locaties waar voortzetting in de huidige vorm als beheerde speeltuin het minst toekomstbestendig wordt geacht.

Deze kleurcodering was bedoeld als afwegingsinstrument en niet als besluit.

Bij de analyse is gebruikgemaakt van de kennis en ervaring van wijkraden, maatschappelijke organisaties, de SES en andere betrokkenen. Daarbij is zowel gekeken naar het huidige functioneren van locaties als naar de maatschappelijke opgaven en ontwikkelmogelijkheden in de betreffende buurten.

De houtskoolschets bevatte geen sluitingsbesluiten. Het besluit over de invulling van de taakstelling voor 2027 lag bij de SES. Tegen de achtergrond van de uitkomsten van de analyse en de noodzaak om een eerste besparingsstap te realiseren, is navolgbaar waarom juist deze locaties daarbij in beeld zijn gekomen. Dat betekent niet dat deze speeltuinen geen betekenis hebben voor hun buurt. Wel is de maatschappelijke meerwaarde van voortzetting in de huidige beheerde vorm op deze locaties minder sterk te onderbouwen.

3. Wat betekent dit voor de vier locaties?
Per 1 januari 2027 stopt het beheer door de SES van:

- Stadsveld;
- Voortsweg;
- Bruggert;
- De Wester.

Dat betekent niet automatisch dat speelvoorzieningen verdwijnen, gebouwen sluiten of locaties hun betekenis voor de buurt verliezen. Per locatie wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor het behoud van speelvoorzieningen of een andere passende invulling.

Uit de eerste verkenningen blijkt dat voor Stadsveld en Voortsweg behoud van een speelfunctie kansrijk lijkt, maar wel in een lichtere vorm. Voor Bruggert worden de mogelijkheden nog nader onderzocht. Voor De Wester zien wij op dit moment geen voor de hand liggend scenario waarbij de bestaande speelfunctie op dezelfde locatie behouden blijft. Wel worden de mogelijkheden voor alternatieve speelvoorzieningen in de omgeving verkend.

Gebouwen en terreinen die niet langer door de SES worden geëxploiteerd, vallen terug aan de gemeente. Per locatie wordt vervolgens bekeken welke vervolgfunctie passend en haalbaar is. Daarbij spelen juridische, financiële, technische, beheer-, onderhouds- en veiligheidsaspecten een rol. De SES heeft voor een heel groot aantal gebruikers alternatieve huisvesting kunnen vinden. Voor een aantal gebruikers wordt nog onderzocht welke alternatieven beschikbaar zijn en onder welke voorwaarden een verhuizing mogelijk is. De SES is hierbij als huidige exploitant aan zet. Waar nodig denkt de gemeente mee over mogelijke oplossingen.

Wij realiseren ons dat het beëindigen van het beheer gevolgen heeft voor bewoners, gebruikers en beheerders. Daarom kijken we bij de verdere uitwerking ook naar de maatschappelijke gevolgen voor de buurt en de mogelijkheden om speel- en ontmoetingsfuncties te behouden. Zoals tijdens de Kamer Sociaal is toegezegd, ontvangt de raad vóór de raadsvergadering van 14 december 2026 een afzonderlijke brief waarin per locatie nader wordt ingegaan op de stand van zaken en de vervolgstappen.

4. Waarom niet eerst andere keuzes?
Verschillende fracties hebben gevraagd waarom niet eerst wordt gekeken naar overhead, management, governance of de organisatie van de SES. De SES is een zelfstandige stichting met een eigen bestuur en is zelf verantwoordelijk voor de inrichting van haar organisatie en bedrijfsvoering. De gemeente verstrekt subsidie voor het speeltuinwerk, maar bepaalt niet hoe de SES de verlaging van die subsidie binnen haar eigen organisatie verdeelt. Voor de invulling van de taakstelling in 2027 heeft de SES gekozen voor het beëindigen van het beheer van vier speeltuinen en het beperken van onderhoudsbudgetten. Het is aan de SES om binnen de geldende afspraken en subsidiekaders haar eigen afwegingen te maken.

De bestuursopdracht richt zich op de toekomstbestendigheid van het speeltuinwerk in Enschede. Daarbij kijken we naar de omvang en inrichting van het voorzieningenaanbod, passende vormen van beheer en exploitatie en de samenwerking met maatschappelijke partners. In het vervolg van de bestuursopdracht worden daarom ook de toekomstige organisatievorm, governance en rol van de SES betrokken. Over de structurele inrichting vanaf 2028 zijn nog geen besluiten genomen.

Tijdens de bespreking zijn ook vragen gesteld over het salaris van de directeur van de SES.
Wij vinden het niet passend om een brede maatschappelijke en financiële opgave terug te brengen tot de arbeidsvoorwaarden van één individuele bestuurder. Daarnaast is de SES een zelfstandige stichting met een eigen bestuur en werkgeversverantwoordelijkheid. De gemeente gaat niet over individuele arbeidsvoorwaarden of de salariëring van bestuurders. Waar wij wel over gaan, is de vraag hoe publieke middelen worden ingezet en hoe het speeltuinwerk toekomstbestendig kan worden ingericht.

5. Welke rol kunnen bewoners en andere partijen spelen?
Tijdens de bespreking is gevraagd naar de mogelijkheden voor bewonersinitiatieven, vrijwilligers en andere partijen om een rol te spelen in beheer, exploitatie of programmering van voorzieningen. Wij waarderen de grote betrokkenheid die op verschillende locaties zichtbaar is. Initiatieven van bewoners worden serieus bekeken en meegenomen in de vervolguitwerking van de bestuursopdracht. De kanttekening hierbij is wel dat wij als gemeente hierin geen financiële bijdrage kunnen doen. Als we dit wel doen, kan de bezuiniging niet worden gerealiseerd en dat is de opdracht die uw raad heeft gegeven.

Tegelijkertijd waarderen wij initiatieven van bewoners zeer. Exploitatie van een speeltuin en van gebouwen is echter onderhevig aan wet- en regelgeving, onder andere op het gebied van veiligheid, aansprakelijkheid en beheer, die ook financiële risico's met zich meebrengen. Draagvlak alleen is daarom niet voldoende. Per locatie moet worden beoordeeld of een initiatief ook duurzaam uitvoerbaar is. Daarbij houden we rekening met de vastgestelde financiële kaders en de verantwoordelijkheden voor het beheer van de betreffende locatie.

Tegelijkertijd vraagt het beheren van een speeltuin of gebouw om structurele waarborgen op het gebied van:
- veiligheid;
- aansprakelijkheid;
- onderhoud;
- exploitatie;
- organisatorische continuïteit;
- wet- en regelgeving.

Ook is gevraagd of organisaties zoals Sportaal of andere maatschappelijke partners een rol kunnen spelen. Daarover zijn op dit moment geen besluiten genomen. Wel maakt dit onderdeel uit van de vervolgfase van de bestuursopdracht. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de toekomstige rol van de SES, maar ook naar mogelijke samenwerkingsvormen met maatschappelijke partners en andere organisaties die kunnen bijdragen aan spelen, ontmoeten en buurtontwikkeling.

6. Participatie en betrokkenheid
Verschillende fracties hebben vragen gesteld over participatie, de in de bestuursopdracht genoemde klankbordgroep, de betrokkenheid van inwoners en de mogelijkheden voor invloed op vervolgstappen.
Bij de totstandkoming van de houtskoolschets zijn wijkraden, wijkbudgetcommissies, maatschappelijke partners, de SES, BAS, CET, JONG053 en gemeentelijke afdelingen betrokken geweest. Daarnaast zijn circa 85 beoordelingsformulieren verwerkt bij de beoordeling van de speeltuinen.

Klankbordgroep
In de bestuursopdracht is gesproken over een klankbordgroep. In de uitvoering is gekozen voor een andere vorm van participatie, waarbij de betrokkenheid rechtstreeks is georganiseerd via wijkraden, wijkbudgetcommissies, maatschappelijke partners en andere betrokken organisaties. Hiervoor is gekozen omdat bij de beoordeling vooral specifieke kennis en ervaring per speeltuin nodig waren. Niet alleen bij het opstellen van het afwegingskader, maar ook bij de beoordeling van afzonderlijke speeltuinen is actief informatie opgehaald en hebben we geïnvesteerd in vele individuele gesprekken met stakeholders. Op deze manier zijn verschillende perspectieven uit de stad betrokken bij de analyse. Daarmee is op een andere, invloedrijkere wijze invulling gegeven aan het doel van de oorspronkelijk voorziene klankbordgroep.

Ruimte voor participatie in de vervolgfase
Over de taakstelling en over het beëindigen van het beheer van vier speeltuinen zijn besluiten genomen. Bij de verdere uitwerking van locaties, speelvoorzieningen, gebouwen en mogelijke vervolgfuncties kijken we ook op welke onderdelen nog wel ruimte is voor participatie en invloed van bewoners, gebruikers en partners. Daarbij past niet overal dezelfde vorm van participatie. Per onderwerp zal worden bekeken welke vorm van betrokkenheid het meest passend is en waar daadwerkelijk ruimte is voor invloed. Daarbij kan worden gedacht aan gesprekken met direct betrokkenen, bewonersbijeenkomsten, overleg met wijkorganisaties of andere participatievormen. We maken daarbij vooraf duidelijk waar ruimte voor invloed bestaat en welke besluiten al zijn genomen. Ook initiatieven en signalen van bewoners, waaronder de ingediende petitie, nemen we serieus in de verdere uitwerking waar nog keuzes mogelijk zijn.

Burgerberaad
Ook is gevraagd of een burgerberaad voor dit onderwerp passend zou zijn. Wij zien hiervoor op dit moment geen aanleiding. Over de taakstelling en het beëindigen van het beheer van vier speeltuinen zijn reeds besluiten genomen. Een burgerberaad zou daardoor verwachtingen kunnen wekken over onderwerpen waarover geen besluitruimte meer bestaat. De keuzes over de structurele invulling vanaf 2028 gaan over geld en tegenstrijdige belangen. Die keuzes maakt uw raad. Wij richten participatie daarom vooral op de onderwerpen waar daadwerkelijk nog keuzes te maken zijn. Daarbij wordt vooraf duidelijk gemaakt waar invloed mogelijk is en waar niet.

7. Hoe verder?
De maatregelen voor 2027 vormen de invulling van een eerste besparingsstap van € 250.000 en markeren het begin van een bredere heroriëntatie op de toekomst van het speeltuinwerk in Enschede. De bezuinigingsopgave is een forse ingreep in de beschikbare middelen voor het speeltuinwerk. Uit de financiële verkenningen blijkt dat de structurele taakstelling niet gerealiseerd kan worden door uitsluitend te besparen op de organisatie, overhead of onderhoud.

De analyse laat zien dat nog een aanzienlijke opgave resteert om de volledige structurele taakstelling van € 500.000 te realiseren. Dat betekent dat, naast de vier speeltuinen waar SES het beheer beëindigt, ook bij andere locaties veranderingen nodig zijn en dat mogelijk meer beheerde speeltuinen zullen moeten sluiten om de structurele bezuiniging te realiseren. Daarom wordt de bestuursopdracht voortgezet tot en met het tweede kwartaal van 2027.

In de vervolgfase worden scenario's uitgewerkt voor:
- de overige speeltuinen;
- de omvang van het netwerk van beheerde speeltuinen;
- governance en organisatievorm;
- de toekomstige rol van de SES;
- samenwerking met maatschappelijke partners;
- de structurele invulling van de taakstelling vanaf 2028;
- de rol van buurtpleinen en andere ontmoetingsvoorzieningen binnen het toekomstige netwerk van speel- en ontmoetingsplekken.

Daarbij wordt niet alleen gekeken naar individuele speeltuinen, maar naar het totale netwerk van plekken voor spelen, ontmoeten en buurtontwikkeling in de stad. Bij de verdere uitwerking kijken we ook naar de beschikbaarheid van speel- en ontmoetingsruimte in wijken en buurten. Daarbij sluiten we aan bij de uitgangspunten van de Nota Bewegen, Spelen en Sporten, inclusief aandacht voor bereikbaarheid, leefomgeving en voldoende speelruimte voor kinderen.

De bestuursopdracht is nadrukkelijk breder dan alleen het realiseren van een bezuiniging. De financiële opgave vormt de aanleiding, maar het doel is om tot een toekomstbestendige inrichting van het speeltuinwerk te komen die aansluit bij de veranderende behoeften in buurten en wijken. Daarbij kijken we naar de samenhang tussen beheerde speeltuinen, openbare speelvoorzieningen en buurtpleinen. Niet iedere locatie hoeft in de toekomst dezelfde functie of beheervorm te hebben. Op sommige plekken kan een openbare speelvoorziening passend zijn, terwijl andere plekken mogelijkheden bieden om spelen, bewegen en ontmoeten sterker met elkaar te verbinden. De ontwikkeling van Buurtplein West bij 't Honk is hiervan een concreet praktijkvoorbeeld. De centrale vraag in de vervolgfase is hoe deze maatschappelijke functies op langere termijn duurzaam kunnen worden georganiseerd binnen de beschikbare middelen.

Uw raad wordt in het vervolg van de bestuursopdracht betrokken bij de verdere uitwerking van scenario's voor de structurele invulling van de taakstelling vanaf 2028, inclusief vraagstukken rond locaties, organisatievorm, governance, beheer en de ontwikkeling van buurtpleinen.